UUTISET

Suomi tarvitsee verotuksen uudistuksen ja perintöverojärjestelmässä on selvästi kohtuullistamisen varaa. **EKONOMISTI HANNA KARIKALLIO, PTT**

JAANA KANKAANPÄÄ

Lappeenrannassa omassa mökissään lomaa viettäneet Sergei Prodovikov ja Olga Prodovikova kävivät perjantaina ostamassa lohta Elena Saariselta Savu-Karin myymälässä Lappeenrannassa. He arvostavat suomalaisten kalatuotteiden laatua. Ruplan kurssin heikkeneminen ei ole vaikuttanut pariskunnan talouteen mitenkään.

Venäläisten matkat vähentyneet kolmanneksen

Venäläisten matkat Suomeen vähenivät joulukuussa arviolta yli 30 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Syynä oli ruplan arvon romahdus. Silti matkoja tehdään vielä saman verran kuin vuonna 2010, jota pidettiin hyvänä matkailuvuonna.

Venäläisten matkojen määrä Kaakkois-Suomen raja-asemien kautta Suomeen on vähentynyt syksyllä viime vuoteen verrattuna noin neljänneksen ja joulukuussa vielä enemmän, tutkija **Pasi Nurkka** markkinatutkimusyritys TAK:sta sanoo.

Hän arvioi, että joulukuussa matkailijoiden määrä väheni yli 30 prosenttia ja rahankäyttö saman verran. ”Se tarkoittaa monelle eteläkarjalaiselle yritykselle suuria vaikeuksia.”

Jotkut yritykset ovat jo joutuneet sulkemaan oviaan ja vähentämään työvoimaa.

Nurkan mukaan täytyy kuitenkin muistaa, että venäläisiä käy Suomessa vielä kohtalaisen paljon. ”Ostosmatkoja ja yöpymisiä on saman verran kuin vuosina 2010–2011, mihin Suomessa oltiin varsin tyytyväisiä.”

Kovin matkailuryntäys Suomeen Venäjältä on tullut uudeksi vuodeksi ja loppiaiseksi. ”Yöpaikat on varattu jo kesällä ja mahdollisesti maksettukin, jonka vuoksi vuodenvaihteen tilanne on vielä kohtuullinen. Sen sijaan ensi keväänä voi olla hiljaista”, hän pohtii.

Euron kurssi on nyt 70 ruplan paikkeilla, kun vielä kesällä euron sai 48 ruplalla. Joulukuussa kurssi kävi jo sadassa ruplassa.

Nurkan mukaan matkailu on vähentynyt jopa vielä enemmän kuin rupla on heikentynyt. ”Poliittinen epävarmuus vaikuttaa niin, että venäläiset säästävät.”

30 prosenttia miinusta

Lappeenrannan Prisman johtaja **Risto Punkkinen** kertoo, että viime vuoden tammi–marraskuussa venäläisten ostajien tekemä veroton kauppa vähentyi 30 prosenttia edellisvuodesta. Joulukuun myynnin hän arvioi pysyneen samoissa lukemissa.

”Vähentymiseen vaikuttaa sekä ruplan arvon alentuminen että Venäjän tuontirajoitukset esimerkiksi kalalle.”

Eniten ovat vähentyneet bussimatkailijat. Myös suurostajat, jotka kauppasivat tuotteitaan eteenpäin Venäjällä, ovat kadonneet.

Perjantaina Prismassa oli selvästi hiljaisempaa kuin aiemmin uuden vuoden jälkeen venäläisten lomapäivinä.

Suomalaislaatuun luottoa

Perjantaina Prismassa asioineet **Aleksei**, **Irina** ja **Iraida Ishenko** käyvät Suomessa ostoksilla kerran kuukaudessa. Prismasta he ostivat talvitakin ja juustoa.

”Rahaa on käytettävissä ostoksiin vähemmän kuin aikaisemmin, mutta ostamme suomalaista ruokaa laadun vuoksi.”

Myös **Larissa Hlebnaja** ja **Anna Tishehenko** luottavat suomalaisiin elintarvikkeisiin. Venäjällä laatu on heidän mukaansa heikentynyt huomattavasti.

JOUKO KYYTSÖNEN

Larissa Hlebnaja ja Anna Tishehenko ostivat perjantaina Lappeenrannan Prismasta kärryn täyteen.

Mökit täyttyvät vielä loppiaiseksi

Venäläisten matkailijoiden kiinnostus tulla Suomeen on vähentynyt selvästi ruplan arvon pudottua. Myös hinnoista yritetään tinkiä. Maaseutumatkailutilojen mökit ovat kuitenkin täyttyneet vielä vuodenvaihteen ajaksi.

Jukka Heikkonen Tynkkylän Lomaniemen maaseutumatkailutilalta Punkaharjulta kertoo, että heillä on vuodenvaihteessa käytössä 11 lomamökkiä, joissa kaikissa on venäläisiä asiakkaita.

Keväästä on tulossa hiljainen, mutta kesällä kysyntää taas on. ”Saksalaiset ja sveitsiläiset korvaavat venäläisten vähentymistä”, Heikkonen uskoo. ”Siitä oli merkkejä jo viime kesänä nähtävissä.”

Tynkkylän mökkien viikkohinnat vaihtelevat sesonkina 800–1 400 euron välillä viikko.

Heikki Kilpelänaho Kuusamosta Oivangin Lomakartanosta kertoo, että loppiaisen seutu on myyty. ”Meillä on isoja kelomajoja, jotka ovat täynnä. Varaukset on tehty jo loppukesästä.”

Sen sijaan ravintolamyynti saattaa notkahtaa. ”Se on vielä auki, ostetaanko ravintolapalveluja, kun rupla on heikko.”

Oivangin myynti ei ole venäläisten varassa, suomalaisten lisäksi hollantilaisia ja saksalaisia käy runsaasti kesäisin. Lisäksi talven teemaviikot myyvät, esimerkiksi valokuvaus- ja lumikenkäilyviikko.

JOUKO KYYTSÖNEN

Savu-Kari sulkee kaksi kalamyymälää

Kalakauppa Savu-Kari sulkee kaupat Imatralla ja Haminassa venäläisten ostosmatkailijoiden vähenemisen vuoksi, Savu-Karin omistaja ja toimitusjohtaja **Valeria Hirvonen** kertoo.

Venäläisten ostajien määrä romahti ruplan romahduksen vuoksi. Hirvonen ei usko, että tilanne korjaantuisi vuoteen tai kahteen. Työtekijöitä joutuu lähtemään 18.

Yritykselle jää kaupat vielä Lappeenrantaan ja Helsinkiin. Myös Lappeenrannan kaupan jatkoa mietitään kesällä.

Jatkossa Hirvonen pyrkii kehittämään euroopanlaajuista verkkokauppaa.

Hirvonen muutti parikymmentä vuotta sitten Venäjältä Suomeen ja on toiminut kalakaupassa pitkään. Hänet valittiin vuoden yrittäjänaiseksi vuonna 2012.

JOUKO KYYTSÖNEN

PTT:N TALOUSTUTKA

Hyvä vai huono perintövero

Vuoden alussa myös perintövero nousi. Perintöverojärjestelmä kaipaa uudistamista – tai ehkä jopa koko verosta voitaisiin luopua.

Perintövero on paljolti ideologinen vero, johon liittyy intressejä suuntaan jos toiseen.

Vastustajien mielestä perintövero on epäoikeudenmukainen kateusvero, jolla verotetaan toiseen kertaan kovalla työllä hankittua omaisuutta.

Oikeastaan perijä, joka varallisuuden saa, ei ole siitä senttiäkään maksanut veroja. Perijälle kyseessä on ilmainen varallisuus, jonka eteen hän ei ole tehnyt mitään.

Taloustieteellisestä näkökulmasta periminen ei tuota kansantalouteen lisäarvoa, ja siksi sitä on perustellumpaa verottaa kuin sellaisia vaurastumisen muotoja, jotka hyödyttävät kansantaloutta: työntekoa ja yrittäjyyttä.

Perintöveron puolustajien mukaan perimisellä on suuri merkitys varallisuuden keskittymisessä. Perintöverolla tasataan tätä kehitystä. Nykyään perintö- ja lahjaveron maksavat pääosin kuitenkin pieni- ja keskituloiset ihmiset, jotka perivät vanhemmiltaan käytännössä asuntovarallisuutta. Perintöverolla ei siis enää juurikaan vaikuteta varallisuuseroihin.

Merkityksellistä perintöverotuksessa on, että kertarysäyksellä maksuun tulevat verot ovat hankalia asunnon perijälle ja erityisen hankalia ne ovat yritystoiminnan jatkamiselle. Monelle yritykselle sukupolvenvaihdos on vaikea sauma eivätkä taloudelliset lisärajoitteet tee siitä yhtään helpompaa. Onkin erityisen tärkeää varmistaa, ettei perintöverotus vie edellytyksiä yritystoiminnan jatkamiselta.

Perintöverotus kannustaa veronkiertoon tai verosuunnitteluun. Suurimmat mahdollisuudet verosuunnitteluun on varakkailla. Mikäli kaikista rikkaimmat onnistuvat kiertämään perintöveroa ja sen käytännössä maksavat keskituloiset, heikkenee veron legitimiteetti. Toistuvat tarinat maasta pakenevista rikkaista tukevat tätä argumenttia.

Toisaalta on huomioitava perintöveron fiskaalinen vaikutus. Perintöveron tuotto on reilut 500 miljoonaa vuodessa. Ei toki valtiontaloudessa ihan valtava summa, mutta tuo määrä pitäisi kuitenkin kerätä muualta.

Nykyjärjestelmässä perintöverotus täydentää tuloverotusta. Perittyä omaisuutta myytäessä luovutusvoittoverotus koskee perintösaannon jälkeen syntynyttä arvonnousua.

Ruotsissa (ja viime vuonna myös Norjassa) perintövero on poistettu ja korvattu omaisuuden luovutusvoiton verotuksella: perinnöstä et maksa veroa, mutta jos myyt sen, verottaja iskee luovutusvoittoon. Luovutushinnasta vähennettävä hankintameno ”periytyy” edelliseltä omistajalta.

Sivuvaikutuksena tämä vapauttaa monet suurperijät perintöjen verotuksesta: luovutusvoittoa ei synny, ellei myy. Perintöveron korvaaminen luovutusvoittoverolla iskeekin eniten keskiluokkaan.

Suomi tarvitsee verotuksen uudistuksen ja perintöverojärjestelmässä on selvästi kohtuullistamisen varaa. Perintöveron ei pitäisi kuitenkaan olla suurin poliitikkojen päätä vaivaava talouden kysymys tällä hetkellä. Talouskasvuun kun ei siitä lääkettä löydy.

HANNA KARIKALLIO
on PTT:n ekonomisti.

hanna.karikallio@ptt.fi

Seuraava hallitus uudistaa viljelijöiden lomituspalvelut

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelulakeihin tehdään parhaillaan kokonaisremonttia.

Lakeja valmisteleva työryhmä asetettiin viime keväänä puoleksi vuodeksi. Se sai jatkoaikaa vuoden loppuun. Nyt aikaa jatketaan ensi kesäkuun 30. päivään asti.

”Samalla täydennettiin työryhmän toimeksiantoa”, hallitusneuvos **Riitta Kuusisto** sosiaali- ja terveysministeriöstä kertoo.

Uudistuksen toteutus jää seuraavalle hallitukselle.

Kuusiston mielestä varsinkin maatalousyrittäjien lomitussäännöt kaipaavat uudistamista. Nykyinen laki tehtiin lähes 20 vuotta sitten.

Pieniä tiloja tiettävästi rajataan järjestelmästä ulos korottamalla eläinyksikkörajoja.

Lomittajien varallaolo otettaneen työryhmässä esille. Automaatio ja robottilypsy yleistyvät, mikä lisää valvonnan tarvetta viljelijän loman aikana.

EU-vaateet huomioidaan uudessa laissa. Komissio päätti ja julkisti listansa juhannuksen jälkeen viime kesänä.

Suomalaisviljelijä saisi lomituspalveluja enintään kolme kuukautta vuodessa. Äitiysloma ja vanhempainloma rajoitettaisiin kuuteen kuukauteen.

”Tämä iskisi viljelijään ja lujaa”, MTK:n valtuuskunnan ensimmäinen puheenjohtaja **Tiina Linnainmaa** kommentoi Maaseudun Tulevaisuudelle.

Toiminnanjohtaja **Raimo Kivineva** Maatalouslomittajatyhdistyksestä laskee tuhannen lomittajan menettävän työnsä, jos sijaisapua karsitaan komission kaavailujen mukaisesti.

Uusi hallitus päättää, haetaanko valtiontuen säännöistä poikkeuksia ja millaisia. Komissio lupaa hakemuksesta harkita niitä kansallisiin järjestelmiin.

Lomitusjärjestelmää pidetään Suomessa oleellisena osana maan sosiaalipolitiikkaa. Komissio tulkitsee sen antavan kilpailuetua muiden jäsenmaiden viljelijöihin verrattuna.

Viljelijöiden sosiaalipolitiikan konkari sanoo komission painostaneen Suomea monasti ennenkin tinkimään viljelijöiden lomituseduista. Vaateet torjuttiin.

”Nyt on joku antanut periksi Suomessa”, hän pelkää.

Peruspalveluministeri **Susanna Huovinen** (sd.) päättää lomitusasioista kokoomusvetoisissa hallituksissa. Häntä edelsi **Maria Guzenina** samasta puolueesta.

Kokoomuksen **Jari Koskinen** ja **Petteri Orpo** toimivat maa- ja metsätalousministereinä pääministerien **Jyrki Katainen** (kok.) ja **Alexander Stubb** (kok.) hallituksissa.

JUHANI VIITALA

Talvimyrsky katkoi sähköjä

Tammikuun ensimmäinen myrsky riepotteli rannikkoa ja katkoi puita ja sähkölinjoja myös sisämaassa. Ilmatieteen laitoksen mukaan viikonlopun tuulet olivat tämän talven voimakkaimmat.

Kaikkein voimakkaimmat puuskat osuivat rannikolle ja hieman heikentyneinä Keski-Suomen alueelle.

Tuulenkaadot ovat yksittäisinä puina tai pieninä puuryhminä, eikä laajamittaisia yhtenäisiä tuhoja ole todennäköisesti tapahtunut.

Linjoille kaatuneet puut katkoivat sähköjä tuhansilta asiakkailta läntisessä, keskisessä ja itäisessä Suomessa. Sähköyhtiöt korjasivat suurimman osan vioista nopeasti.

Maa- ja metsätalousministeriön arvion mukaan vahingoittuneen puuston määrä on tuhansista kuutiometreistä kymmeniin tuhansiin. Tuhoutuneen puuston arvo on noin 0,5–5 miljoonaa euroa.

Metsäkeskus muistuttaa, että myrskypuiden korjuu kannattaa jättää ammattilaisen tehtäväksi. Omatoimista myrskytuhopuiden korjuuta ei suositella.

Myrskytuhopuiden korjuu vaatii erityistä huolellisuutta ja turvallisuuden takaamiseksi se suositellaan tehtäväksi koneellisesti.

Metsää tuhoalueella omistavan kannattaa olla yhteydessä esimerkiksi omaan metsänhoitoyhdistykseen jatkotoimia varten.

JARMO PALOKALLIO

Lihan suoramyyjä myy myös palan maaseutua

Kilpailu lihan suoramyynnissä on koventunut, joten myyjän pitää pärjätäkseen toimia yhä paremmin asiakkaan ehdoilla.

Lihan suoramyyjien kannattaisi ottaa mallia Ruotsista, strategia- ja markkinointitoimisto Invenire toteaa tuoreessa selvityksessään.

Toimisto korostaa, että kuluttajalle pitää tarjota henkilökohtainen palvelukokemus ja mahdollisuus sitoutua tuotteeseen ja tuottajaan. ”Kun kuluttaja ostaa lihaa suoraan tuottajalta, hän ei osta vain tuoretta, maistuvaa ja laadukasta lihaa vaan myös arvolatausta. Hänellä tulisi olla matkassaan ostosreissulta palatessaan lihapaketin lisäksi myös pala maaseutua.”

Moni suoramyyjä hukkaa osan mahdollisuuksistaan. Huonoja esimerkkejä ovat mitäänsanomattomat tuotepakkaukset, vanhanaikaiset ja huonosti toimivat kotisivut sekä viime vuodelta peräisin oleva tuorein päivitys Facebookissa – jos Facebook-sivu ylipäätään löytyy.

Lisäksi lihantuottajat tarjoavat Inveniren mukaan liian usein kuluttajalle suoramyynnissä hankalia ostoprosesseja.

”Tällä hetkellä kuluttajana jää kyllä miettimään, miksi ostaisi lihan juuri tietyltä tilalta”, Inveniren toimitusjohtaja **Patricia Wiklund** sanoo. ”Kotisivuilla toistuvat samat myyntiargumentit, joiden sisältö jää kuluttajalle epäselväksi.”

Hänen mukaansa tuottajan tulee konkreettisesti avata kuluttajalle, mitä tietty myyntiargumentti, vaikkapa ekologisuus, juuri omalla tilalla tarkoittaa.

Wiklundin mukaan tärkeää on myös verkostoituminen muiden tuottajien ja palveluntarjoajien kanssa. Se tekee mahdolliseksi uudenlaisten ja laajempien tuote- ja palvelukokonaisuuksien luomisen ja tekee maaseutuelämyksestä moniulotteisemman.

SATU LEHTONEN

Lisää Verlan rakennuksia suojeluun

Kaakkois-Suomen elykeskus esittää suojeltaviksi lisää Verlan maailmanperintöalueen rakennuksia entisten tuotantolaitosten lähiympäristössä.

Vuonna 1993 suojellun seitsemän rakennuksen lisäksi ehdotetaan alueella 30 rakennusta pihapiireineen suojeltavaksi. Kaikki rakennukset sekä maapohjan omistaa UPM-Kymmene Oyj. **MT**